

Saulėta, diena 70°, naktį 60.
Saulė teka 6:39, leidžiasi 6:48.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVII

Price 10c
Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Rugsejo-September 23 d., 1970 m.

Kaina 10c

224

AMERIKUS PARASIUTININKAI PASIRENGE

KAIP OKUP. LIETUVOS MOKYTOJAI PRALEIDŽIA LAISVĄ LAIKĄ?

Tai klausimas, kuris buvo parūpęs "Tar. Mokytojų" bendradarbiui ir kom. partijos Sovietų Sąj. visuomeninių mokslų akademijos aspirantui, Kazimui Valančiui. Dėl Lietuvos mokytojų laisvalaikio K. Valančius "Tarybinio Mokytojo" laikraštyje pateikė būdingų ir, kai kuriais atžvilgiais, įsidėmėtinų pastabų. K. Valančius dirbo Telsių rajono partijos komitete, propagandos ir agitacijos sk. vedėju, tad jo pastabos turėtų būti įdomios. Į pateiktą klausimą "Kaip jūs praleidiate laisvą laiką?", atsakė Telsių rajono 492 mokytojai.

Kokie apklašinėjimo duomenys? Pasirodė, kad vidutiniškai mokytojo darbo laikas rajone — 8 valandos 17 min. Buitiniams reikalams, neskaitant vaikų priežiūros, mokytojai vidutiniškai skiria 3 valandas 32 minutes kasdien, o tėvų pareigoms, prižiūrėti ir auklėjant vaikus — valandą 36 min.

Daug lemia mokytojų lytis ir ypatingai namų ruošos srity. Štai, daugiau kaip pusė rajono moterų mokytojų, t. y. 56,5 proc., kasdien plūna namuose nuo 3 iki 8 valandų. Esama ir vyrų, kurie nenusileidžia moterims, net prie puodų, bet tokių tik — 7,3 proc.

Šeštadieniais ir sekmadieniais 62,4 proc. mokytojų laisvalaikį praleidžia savo bute, tvarkydami ūkinį ir buitinius reikalus. Tik 30,5 proc. pedagogų šį laiką skiria kultūrinėms renginiams, išvykoms, savišvietai, sportui ir pan.

Būdinga, kaip mokytojai naudoja savo laisvalaikį. Pasirodė, net 27,8 proc. visų apklaustų mokytojų rečiau kaip kartą per mėnesį skirdavo dėmesį vad. "visuomeniniams darbams". Kasdien tokiu darbu užsiiminėjo vos 7,5 proc. pedagogų, 39,8 proc. — keletą kartų per savaitę, 18,5 proc. — keletą kartų per mėnesį. Komunistai susirūpinę ypač mokytojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą. Šių tarpe tuo "visuomeninių darbų" domisi 22,5 proc. keletą kartų per mėn., o retkarčiais — tik 10,4 proc.

Būdingi ir kiti duomenys. Savišvietą neužsiiminėjo 13 proc. apklaustųjų, o 17,9 proc. neatšakė į šį klausimą. Laikraščius kasdien skaito 91,1 proc. vyrų mokytojų ir 96 proc. moterų.

Knygų skaitymo srityje vaizdas jau liūdnas. 55,5 proc. mokytojų kasdien skaito knygas, 25,6 proc. — keletą kartų per savaitę.

Kino teatrai — mokytojų dėmesio verta pramoga. 34 proc. mokytojų kine atsilanko kartą per savaitę ar dažniau. Tačiau... palyginti rečiau lankomi teatrai ir koncertai, svarbiausia dėl to, kad apklaustieji — kaimo gyventojai.

Mokytojai mėgsta sporto varžybas (jas lankė apklaustųjų tarpe 39,8 proc.), bet sistemingai sportuoja visai nedaug — vos 7,1 proc. kasdien. Pagaliau, būdingi duomenys apie dėmesį šokiams ir alkoholiui. Šokių reguliariai lanko 13 proc. apklaustųjų, mėgsta "pasizmonėti" — net 85,4 proc. 53,5 proc. mokytojų pasisakė laikas nuo laiko atsilankę restoranuose, kavinėse, pasėdję prie taurelės draugų būrelyje.

Alkoholio srityje, manoma, nepiktinaudžia, nes, pasirodė, iš 53,5 proc. išgeriančiųjų, 39,02 proc. vartoja alkoholinius gėrimus rečiau kaip kartą per mėnesį. 33,9 proc. vyrų ir 50,3

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — George Washington universiteto studentų grupė nutarė surengti demonstraciją prieš P. Vietnamo viceprezidentą Ky, kuris žada atvykti į Washingtoną. Studentai trukdys jam kalbėti ir bandysią jį "suimti". Maršalas Ky esąs "karo nusikaltėlis".

BERLYNAS. — Iš komunistinės Kinijos į Ryting Vokietiją atvyko naujas ambasadorius. Jo nebuvo jau nuo 1967 metų pradžios. Berlyno komunistų laikraštis "Neues Deutschland" perspėjo, kad Maskvos "Pravdos" straipsni, kuriame puolama Kinija už rusų — vakarų vokiečių nepuolimo sutarties krikavimą.

NEW YORKAS. — Penki mokslinkai, Nobelio premijos laimėtojai pasirašė Jungtinės Tautos deklaraciją, kuri ragina visas pasaulio valstybes, o ypatingai Ameriką ir Sov. Sąjungą sumažinti ir visai nutraukti ginklų lenktynes.

NEW YORKAS. — Vieną Amerikos žydaitę, mokytoją Moniką Friedman, padavė civilinį ieškinį prieš Swissair aviacijos bendrovę, kurios lėktuvu skrisdama ji buvo pagrobta ir nugabenta į Jordaną. Friedman reikalauja 75,000 dol. už jai padarytus nepatogumus ir nervų įtempimą.

Kiek išlaisvinta?

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo valdžia ir amerikiečių partizanų įstaiga paskelbė naują statistiką apie išlaisvintus iš komunistų srities. Pranešama, kad jau 92,8 nuošimčiai visų P. Vietnamo gyventojų gyvena vyriausybės kontroliuojamoje srityse. Komunistų valdomose plotuose yra 184,700 gyventojų.

Dar vienas milijonas žmonių gyvena niekieno žemėje ir apie 16,7 milijonų žmonių yra Saigono valdžios kontrolėje.

Pašalino generolą

PNOM PENHAS. — Kambodijos premjeras Lon Nol, pats armijos generolas, atskrido helikopteriu į savo kariuomenės dalinio, kurį apsupo komunistai, štabą. Daliniai sustojo savo ofensyvoje apie 55 mylias į šiaurę nuo sostinės, nors komunistų jėgos čia buvo žymiai mažesnės, už 14 batalionų, apie 7,000 vyrų, kariuomenę.

Žiniomis iš Pnom Penho, vyriausioji kariuomenės vadovybė pašalino iš pareigų generolą Neak Sam, kuris vadovavo apsuptai grupei.

proc. moterų pasisakė apskritai nevartojančių alkoholio arba geria labai mažai.

NEMAŽAS NUOŠIMTIS JAV DAKTARŲ NUSLEPIA SAVO TIKRAS PAJAMAS

WASHINGTONAS. — Paaikėjo, kad didelis nuošimtis Amerikos gydytojų ne tik piktnaudžiauja valdžios draudimo programomis "medicare" ir "medicaid", bet ir nuslepia savo pajamas, nemokėdamas už jas pajamų mokesčių. Valstybės išdala prašo senatą priimti naują įstatymą, kuris verstų visas draudimo bendroves pranešti mokesčių įstaigai apie visus didesnius daktarams daromus mokėjimus. Valstybės išdo teisinis patarėjas Meade Withaker pranešė senato finansų komitetui, kad vienas gydytojas iš trijų, gavusių dideles pajamas iš valdžios draudimo programų, apsko pajamų mokesčių įstaigai.

Šie dalykai paaikėjo, kai buvo imta tyrinėti 11,000 daktarų mokesčių raportai. Tiriama tik tokie daktarai, kurie iš "medicare" ir "medicaid" gavo per metus 25,000 dolerių ar daugiau. Visų dar nespėta patikrinti, tačiau paaikėjo, jog 4,000 daktarų nepranešė apie pilnas savo pajamas. Kai kurių "nepraneštos" pajamos siekė virš 100,000 dolerių per metus.

Tai išgirdęs senatorius Russell Long, finansų komiteto pirmininkas, pareiškė viltį, kad vyriausybė išsels tokiems suktiam kriminalines bylas ir pasodins juos į kalėjimą, ar bent "bandys tai padaryti".

Whitakeris nurodė, jog Amerikos daktarai 1968 metais uždirbo apie 11,6 milijonų dolerių. Iš tos sumos apie 65% atėjo per draudimo bendroves, kurios moka tiesiog daktarams. Tai "medicare" ir "medicaid", be to, Blue Cross ir Blue Shield. Šios bendrovės pranešė savo mokėjimus ir mokesčių rinkimo įstaigai, jei tie mokėjimai yra didesni kaip 600 dol. per metus vienam daktarui. Tačiau mažesnes draudimo bendrovės valdžios įstaigoms raportų nesužinia apie savo mokėjimus, jos užmoka pacientams. Valstybės išdala pageidauja, kad būtų priimti įstatymai, verčiant visas draudimo bendroves pranešinėti apie savo išmokėjimus už apdraustųjų gydymą.

Nauja įstaiga lėktuvų saugumui

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas paskyrė negrą, aviacijos atsargos generolą Benjamin Davis Jr. vadovauti naujai įstaigai — civilinės aviacijos saugumo įstaigai prie transporto departamento. Kartu vyriausybė paprašė kongresą uždėti naujus mokesčius vidaus ir užsienio susisiekimui lėktuvais. Tos lėšos leis samdyti lėktuvų palydovus — sargybinius.

Gen. Davis, išėjęs iš kariuomenės, buvo Clevelando miesto saugumo viršininkas, tačiau atsirado nuomonių skirtumų su miesto negru meru Stokes ir iš pareigų pasitraukė. Gen. Davis ieškos būdų, kaip užkirsti kelią lėktuvų piratams ir sustabdyti lėktuvų pagrobimus.

Vakar vėl prasidėjo automobilių darbininkų unijos ir General Motors derybos. Streikas vyksta jau antrą savaitę.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Palestiniečių vadovybė paskelbė Kaire, kad kovos Jordane nesustos, kol nebus nuverstas nuo sosto karalius Husseinas.

• Valstybės departamentas pareiškė, kad Amerika bando diplomatiniais keliais išspręsti Jordan-Sirijos konfliktą. Sovietų valdžia palankiai atsiliepė ir Amerikos skatinimą paveikti Siriją, kad ji atšauktų savo kariuomenę iš Jordano.

• Vakar arabų vadai Egipto sostinėje neturėjo formalios konferencijos. Atskiros delegacijos tarėsi tarpusavyje. Sirijos prezidentas, nors atvyko į Kairą, pasitarimuose nedalyvavo. Partizanų organizacijų vadai Arafat irgi neatvyko.

• Kaire Palestinos radijas paskelbė, kad Amerikai įsikišus į Jordano konfliktą, bus sunaikinti visi arabų valstybės esą Amerikos turtai ir atsiras pavojus amerikiečiams Jordane.

• Buvęs Newarko miesto, N. J., meras Addonisio teisme gavo 10 metų kalėjimo bausmę už kyšių ėmimą ir kitus nusikaltimus. Jam dar teks sumokėti baudą 25,000 d.

Helikopteris buvo labai naudingas tiesiant elektros laidų liniją Virginijos Dismal raistynose. Sunkių elektros stulpų nebuvo kaip atgauti. Helikopteris atgabeno 48 stulpus, kiekvienam stulpui sugaidamas tik 20 min.

ARABŲ VALSTYBIŲ VADAI TARIASI, IZRAELYJE — TANKŲ JUDĖJIMAS

BEIRUTAS. — Jordano karalius kreipėsi į keturias didžiasias valstybes: Ameriką, Britaniją, Sovietų Sąjungą ir Prancūziją prašydamas įsikišti, kad Sirija išvežtų savo karines jėgas iš Jordano. Turimomis žiniomis, Jordane yra 200 sirų tankų ir 7,000 kareivių. Apie 500 palestiniečių kareivių atvyko į Jordaną iš Irako. Ammane vėl buvo uždrausta pasirodyti gatvėse. Kaire susirinko arabų valstybių vadai svarstyti "Jordano reikalų. Karalius Husseinas pats nevažiavo, nusiųsdamas savo premjerą. Nedalyvauja Maroko, Irako ir Alžiro vadai, kurie pavadino Kairo suvažiavimą "amžinomis arabų vadų komedijomis".

Galimas žibalo trūkumas Jordane

TEL AVIVAS. — Civilinis Jordano karas ir palestiniečių duodama Sirijos parama gali smarkiai pakenkti Jordano ekonomikai. Tankams ir lėktuvams reikia gazolino, o Sirija ir palestiniečiai kontroliuoja to gazolino pristatymą. Vienintelė Jordano žibalo valykla yra sustojusi, nes darbininkai, karui prasidėjus, paskelbė streiką. Iš 15,000 valyklos darbininkų apie 75% yra palestiniečiai. Vienintelis gazolino įvežimas dabar galimas per pietinį Jordano uostą Aqabą.

Per Sirijos teritoriją eina 1,086 mylių ilgio žibalo vamzdžių linija iš Saudi Arabijos į Beirutą, Libanę. Palestiniečiai partizanai tą liniją susprogdino dar gegužės mėnesį ir neleidžia niekam jos pataisyti. Todėl žibalo ir jo produktų kainos pakilo, o Libano, Saudi Arabijos, Jordano ir kitų šalių ekonomika nukentėjo.

Izraelis tuo tik džiaugiasi. Jis pastatė naują žibalo liniją iš savo Raudonosios jūros uosto Eilat į Ashkeloną, Viduržemio jūroje. Vis daugiau žibalo eina Izraeliui vis daugiau pajamų.

Agnew apie smurtą

NEW YORKAS. — Šį penktadienį David Frost televizijos programoje bus pasikalbėjimas viceprezidento Agnew su keliais studentų radikalų veikėjais. Ši programa jau buvo įrašyta į juostą ir paskelbta spaudai. Viceprezidentas susikirto su studentais dėl smurto. Jis pasakė, kad "kietakepuriai", šalmuoti statybos darbininkų smurtas skiriasi nuo studentų smurto, nes darbininkų puolimas ant demonstruojančių studentų buvo spontaniškas, ne-organizuotas iš anksto.

Vice prezidentas pareiškė, suprantas statybos darbininkus, jie savo rankomis pastatė Ameriką ir juos apima didelis pyktis, kai jie mato žmones, agituojančius tą Ameriką sugriauti. Jų smurtas buvęs ginant Ameriką, o ne ją griauinant.

NEW YORKAS. — Visa eilė didžiųjų Amerikos bankų paskelbė, kad yra numušami nuo šimčiai už skolinamus pinigus nuo 8 iki septynių su pusę nuošimčių.

NEW YORKAS. — Amerikos ir Kanados lėktuvai ieško Atlante nusileidusio baliono su gondola, kuria trys amerikiečiai bandė nuskristi į Prancūziją. Balionas pasikėlė sekmadienį po pietų ir patekęs į šaltą orą ir lietų, supliuško ir nusileido ant neramos jūros.

Jugoslavijos Tito žada pasitraukti

BELGRADAS. — Jugoslavijos prezidentas Tito, kuris yra jau 78 metų, paskelbė, jog šalies vyriausybė bus perorganizuota ir jo vieton ateis kolektyvas, sudarytas iš visų federalinių respublikų atstovų.

Tito pareiškė, kad jis jau gan ilgai išbuvo savo vietoje ir norėtų pasitraukti iš pareigų. Jis pats apie tai pranešęs, nes kitiems pranešus, galėtų atrodyti, kad "jie nori mane pašalinti".

Būsiąs sudarytas Jugoslavijos "prezidiumas", kuris perims kai kurias pareigas iš federalinės vyriausybės. Prezidiumas būsiąs stiprus ir spėjasiąs problemą savarankiškai, nepriklausomai nuo atskirų šešių federacijos respublikų.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

VII-JI METAI

NR. 32 (292)

Naujieji veiklos metai prasidėjo

SU STOVYKLINE NUOTAIKA

"Sietyno" stovykla rugsėjo 13 d. vėl
atsivertė į "Kernavės" tūną

Ilgai keliavusios, rugsėjo 13 d. į Jaunimo Centro salę įvygio iš Rako ažuolyno grįžusios kernavietės — "Sietyno" stovyklautojos. Su savo stovyklina daina, skydu, stovyklina gaire, garbės gaire ir šypsenomis beveik visos jos (stovyklos viršininkės raportu metu sužinota, kad 27 stovyklautojos pakeliui nubiro!) prisistatė savo skilių šūkiu tūtininkei, vadovų, svečių ir tėvėlių nemažam būriui.

Prieš tai čia pat, salėje, buvo išklaustos tėvo A. Kežio atnaušintos šv. Mišios, kurių metu

skantės, gitaroms pritariant, giedojo naujasias Mišių giesmes, nešė savo skautiškas aukas ant paruošto aukojimui stalo.

Reikia tikėtis, kad šios gražiosios naujos giesmės bus visų priimtos ir išmokus visada giedamos šv. Mišių metu.

"Sietyno" stovyklos įsakymus adjutantei vyr. sk. D. Bruškytei perskačius, sužinojome, kad stovyklaujant laikas buvo gerai išnaudotas, pasimokius patyrimo laipsnių programų, išgijus ypą daug specialybių, išmokus margučių marginimo, juostų audimo, medyje deginimo meno. Buvo daug sportuota, maudyti ir skautiško pažangumo siekti, dalyvaujant tarpskiltiniame konkurse, kuriame I-ją vietą laimėjo "Smilga" skiltis (sklt. J. Klikaite), II-ją vietą — "Kengūrai" skiltis (sklt. R. Martytė) ir III-ją vietą — "Kernavės" skiltis (sklt. K. Bukaveckaitė). Pažymėtina, kad sesė K. Bukaveckaitė taip pat laimėjo geriausios skiltininkės "Kernavės" tūntę pripažinimą. Valio laimėjusiom sesėms!

s. v. sl. RAIMUNDAS SRIKAS, stovyklos vko adjutantas "Savivaldos diena" skaito "Nemuno" stovyklos viršininko s. v. sl. Gr. Matučio įsakymus.

G. Plačo nuotr.

Šių metų "Sietyno" stovykloje buvo dvi sėkmingai priimtos naujos: kiekvienos skilties 24 val. išskilavimas ir vadinamoji "savivaldos diena", kai vieną dieną stovyklautojos turėjo teisę išrinkti stovyklos vadovybę iš jaunųjų vadovų tarpo ir savarankiškai visą dieną tvarkyti. Buvo džiugu, matant jas tikrai puikiai tvarkantis!

Antrosios savaitės "Sietyno" stovyklos viršininkė fil. D. Liubinskienė perdavė stovyklų var-

dais ir datomis išmargintą lazdą tūtininkei ps. D. Dundzilienė. Gi pirmosios savaitės viršininkė ps. A. Martienė, padėkojusi už gražią darbą, visas skiltininkes apdovanojo "laimės obuoliukais" su įrašytu juose "Sietyno" vardu.

Po to, įnešus vėliavas ir sugiedojus himnus, tūntę įsakymus perskaitė tūntės adjutantė ps. A. Tamošiūnaitė. Daugumai draugovių nuo šio rudens pradės vadovauti naujos jaunosios draugininkės. Stovykloje darbštumu ir pareigingumu pasižymėjusios skautės buvo pakeltos į vyresniškumo laipsnius ar apdovanotos žymenimis. Tti mūsų priangačios būsimosios tūntės vadovės.

Vėliavas išnešus, prasidėjo linksmoji sueigos dalis. Na, ir pasipylė pasirodymai, dainos, šūkiai — kaip iš rago! Matyt, gera nuotaika lydėjo atvykusias sitynietes, nes kūrybingumo šiai daliai tikrai netrūko.

Kad taip visada mes būtų me linksmos ir pasiruošusios pralinksminti kitus!

O gal tai sesės Silvijos (mūsų "Sliziko") įpūsta linksmono kibirkstėlė?!

Taip su pasikeitimais, dainomis ir nauja energija darbu kernavietės pradeda naujus savo veiklos metus.

Ašenajus

ŽINOMIEJI IR NAUJIEJI ŽAIDIMAI

Varžybų šventės programoje

Chicago skautų-čių tradicinė žaidimų varžybų šventė spalio 4 d. (sekmadienį) 1 val. po pietų Buco sode dalyvius pasitiks su naujais žaidimais. Kai kurie iš jų jau anksčiau sėkmingai panaudoti, dabar pakeisti, papildyti dar labiau domins žaidėjus.

Vilkinių paukščių aikštėje

Mazgų rišimo estafetėje šiais metais paliktas tik gerasis mazgas. Orientacijai ir lietuvių kalbai miktinti įvestas naujas žodžių iš raidžių sudėjimas. Tai nesunkus, tačiau judrus žaidimas jaunųjų skautų-čių drėvės. Bus ir maišuos bėgimo lenktynės ir nauja estafetė, reikalaujanti ramios laikysenos po greitą bėgimą. Šios estafetės laimėjimą draugovėse nulems ne tik greitumas, bet ir sugebėjimas nenulieti vandens vieną butelį perpildant į antrą. Daugiausia energijos pareikalaus kvadrato rungtynės tarp draugovių.

Visi laimėtojai gaus vertingą dovaną. Speciali dovana bus paskirta draugovei, turinčiai daugiausiai žaidėjų.

Keli patarimai

VAIKŠTINETOJAMS RUDENS GAMTOJE

Pasivaikščiojant

★ Žiūrėk, kad neužgrįtum ant akmens: kojas dėk atsargiai. atmint, kad akmuo pats iškelio nesitraukia.

★ Neužmaknok ant gyvatės, ypač naktį, kai sunku ją pastebėti; gyvatė kerta, kaip ji užgauta; išmok atskirti nuodingas gyvates nuo nenuodingųjų.

★ Neužgrįk ant išvirtusių medžių, pagalių ar išsiraizgiusių šakų; geriau juos patraukti į šalį, tada ir kitiems bus smagiau eiti tuo pačiu takeliu.

★ neįpuik į nuodingus augalus; išmok juos atskirti.

Kai iškylauji

★ Labai smagu kopti kalnuotomis vietomis, eiti tarp didelių medžių, keliauti vingiuotais keliukais, žingsniuoti šalia sraunių upelių.

★ Neik dideliais žingsniais, laikyk galvą aukštai, būk išsitiesęs, kvėpuok pro nosį.

★ Pasitrauk iš kelio, kai pravažiuoja mašinos, dviračiai, vežimai.

★ Būk mandagus, ką sutikęs.

★ Nekalibink ir neužkabink sutiktų šunų.

★ Atsargiai su ugnimi!

★ Gerbk svetimą nuosavybę.

★ Gyvas medis prašo: nekapoti jo kirviu, nebadyti jo peiliu, nelupinėti jo žievės, nekurti arti ugnies, nelaužyti jo šakų ir nežaloti jo šaknų!

MONTREALIO SKAUTŲ VADOVAI SU TARYBOS PIRMININKU AŽUOLO-GINTARO STOVYKLOJE

iš kairės į dešinę: ps. V. Piečaitis, v. s. A. Saulaitis, ps. A. Kličius, s. J. Piečaitis, v. sl. R. Otto, C. Kiliullo nuotr.

"JURAPILĖS" KRIKŠTŲNŲ PUOTAI BESIRUOŠDAMI, prisimenama "Jurapilės" statybos jauniausius talkininkus: iš kairės — R. Kunstmanas, E. Račiūnas, A. Siliūnas, V. Rupinskis, R. Sparkis ir P. Strikas, B. Juodelio nuotr.

VEIDAI IR DARBAI

★ Šį savaitgalį keturi miestai susitiks pas Algį Karaitį, "Gintaro" vasarvietėje, Union Pier, Mich. Primenama, kad visi skautininkai-kės yra kviečiami dalyvauti Vidurio rajono skautų-čių tūntų vadijų suvažiavime rugsėjo 26-27 Union Pier, Mich.

"Gintaro" vasarvietėje. Vadijoms nepriklausą skautininkai.

★ Clevelande jau sudarytas komitetas studijiniams suvažiavimui. Liet. Skautų Sąjungos studijinį suvažiavimą spalio 31 — lapkr. 1 Clevelande, rengia komisija — v. s. Karalius, v. s. A. Šenbergienė, s. S. Gedgaudienė, s. N. Kersnauskaitė, ps. S. Matas ir A. Meilus. Dalyvauti kviečiami tūntininkai-ės ir po 1 vadovą iš tūnto vadijos, vietininkai-kės, rajonų vadijų nariai-ės, Seserijos, Brolijos ir ASS vadijų nariai-rės, pirmijos, tarybos, garbės teismo, kontrolės k-jos nariai-ės. Kvietimai gauti ir prašoma kaip galint greičiau registruotis, raštu prisunčiant savo klausimus, siūlymus, priminimus. Kaina \$17.50 asmeniui, iš kurių \$5 sumokami bent ligi spalio 5 d. registruojantis, o \$12.50 nuvykus į suvažiavimą.

Toliau nuo miestų

Gamtos grožis, miškų ošimas, kalnų aukščiai, tolimosios p Dangės, medžių stiprumas, gėlių kvapas, nakties ramybė, saulės šiluma, vėjo džiaugsmas, vandens gajumas pripildo širdis per visus metus tarnauti didiesiems idealams!

★ R. Dičius su savo jachta atvežė gėrybių iš tolimųjų kraštų, o Gintarių kvartetas su skautiškomis ir liaudies dainomis, pritariant Balio Pakšto orkestrui, atliks dalį programos Nerijos jūrų skautų vietin. tėvų komiteto. ruošiamoje puotoje Chicagoje, šį šeštadienį (spalio 26 d.) 7:30 v. vakare Balio Pakšto salėje, 3800 So. California Ave.

Šioje Jūrapilės krikštynų puotoje numatytos ir kitos malonios staigmenos: laimėjimai, šokių bei dainų konkursai ir kitos linksmybės, kurias patirs visi atsilankę.

Rengėjų komiteto narė M. Kupcikevičienė visus aprūpins staliukais, paskambins GR 6-3875. Iki pasimatymo puotoje. Nerijos sesės

★ Mokslo praktiką tęsiame "Kernavėje". Prie Montrealio, Kanadoje vykusoioje "Gintaro" mokykloje stovyklavo ir 23 kernavietės skautės bei 2 skautininkės. Labai gražios gamtos aplinkoje vieną savaitę vykusio stovykla dar nesuteikė galimybių joms šią mokyklą baigti. Sesės dar turės šesetą mėnesių vadovauti vienetui ir atlikti teorinius uždavinius. Tada tik jos bus šią mokyklą baigusios.

★ Tėvai, norį savo 6-7 metų dukras įrašyti į paukštytes, te-sikreipia į "Kernavės" tūnto "Dubysos" ir "Sešupės" jaun. skautių draugininkes. "Dubysos" dr-vės draugininke yra vyr. sk. Jūratė Lingytė, tel. Gr. 6-7675, o "Sešupės" dr-vės draugininke — vyr. sk. Audronė Pa-vilčiūtė, tel. HE 4-5491. Jos su-teiks ir daugiau informacijų.

★ Išėjo naujas "Skautų Aido" numeris. Prieš porą dienų pasirodė Chicagoje šiais metais leidžiamas LSS-gos žurnalo "Skautų Aido" rugsėjo numeris (Nr. 7). Žurnalas pasipuošęs ypą gražiu viršeliu, vaizduojančiu pionierijos darbus stovykloje. Stovyklinių duomenų bei vaizdų apstu ir tekste, tačiau sudėta neapkrauti ir proporcingai su kita aktualia medžiaga. Žurnalas atspindi gyvą, pulsuo-jantį sąjungos vienetų skautavimą visuose centruose ir pa-kraščiuose.

"AŽUOLO" MOKYKLOS PIONIERIAI STATO TILTA

"Baltijos" stovyklavietėje prie Montrealio, Kanadoje. C. Kiliullo nuotr.

A country can't live on love alone.

There are a lot of things a man can do for his country. Including saying his piece, pro or con. And talk is an important part of what makes a democracy like ours work.

But in the final analysis, talk is cheap. Personal involvement accomplishes a lot more.

Putting part of your savings to work for America is a step in that direction. To provide some of the economic strength it takes to make the whole system run.

That's one reason why Savings Bonds mean a lot.

They help to pay part of the cost of running a country where you're free to speak your mind.

And they help you at the same time. With interest and security.

So next time you have something to say about America, let your Bond purchases do part of the talking.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNES, SEPTEMBER 23, 1970

UNGURIAVIMAS SU NUOTYKIAIS

Mintys išsodintam paslaptingoj saloj

12

(Tęsinys)

— Tu toje saloje pastovėk ir palauk, o aš valtyje apsiirsiu aplink salos galą ir tave paimsiu kitoje pusėje, kur yra vandens vaga, paliepė ir pažadėjo jis, tartum tamsybėje būtų matęs, kur yra tas salos galas ir ta antroji pusė.

Pradėjau stovėjimo vigiliją, o Stasys su valtim ir joje spyksinčiu žiburėliu žingsnis po žingsnio ėmė zigzagais vilktis iš seklumos, bet jis valtį klibino ne aplinkui įsivaizduotą salos galą, o tolyn ir tolyn, kol pagaliau kažkur vandens tamsybėje vos besimatė jo lempos žiburėlis, vienišas mano viltis.

Mano sala buvo pakėnčiama. Kojos i dumblą smigo tik per pėdos gilumą. Vanduo visiškai nuseko. Tylu, ramu ir tamsu aplinkui. Pats pasiaunaktis ir laikas visokioms mintims. Turėjau laiko apgalvoti, kad tatau yra okeano atoslūgis ir kad mano vienšalia sala yra vandeniui atslūgis iškilęs jūros įlankos dugnas. Auštant vanduo bus pilnai grįžęs, reikią bus pakilęs. Mane sukrėtė šiurpas atsiminus, kad Atlanto antplūdžiai ir atoslūgiai normaliai yra 4 pėdų. Esm puseštos pėdos ir vieno nykščio aukščio. Viena pėda stoviu dumble; vanduo pakils 4 pėdas, reikią man dar liks pusė pėdos ir vienas nykštis. Kadangi burna yra tos pusės pėdos apačioje, reikią kvėpuoti galėsiu. Bet čia

kita baimė, kadangi su grįžtančiu vandeniu iš jūrų grįžta ir vėjas. Reikią, tą pusę pėdos vėjas, kad ir mažiausiomis bangėmis galės užlieti...

Tokioms mintims apsispus ir nebepaleidžiant staiga lyg arkan-gelo trimas Jozapato pakalnėje nuaidėjo mielas gyvo žmogaus balsas: "Juze, Juze, a tu da gyvs?"

Tai buvo Levis, kurs grįžęs į vilą, persirengęs, pavakarieniavęs ir atsigaivęs, nesulaikdamas unguriatojų grįžtant atėjo prie įlankos ir vandens tamsioje žaidžiančių namų žiburių pašvais-tėse įžiūrėjo mano "salą" ir jo-je, kaip jam atrodė, iš vandens kyšančią i žmogaus panašią for-mą. Gavęs teigiamą atsakymą, jis prisaukė "Pakentėk, aš at-siiriu tave išgelbėti!"

Palikite visą viltį čia patekę Laukimo valanda pasirodė galinti pavirsti amžinybe, kol išgir-daug tą patį balsą: "Atplaukti negaliu, pats atsidūriau ant seklumos..." Ir nutilo.

Ogni sperančią lasiate ori quentrate — Palikite visą viltį, kurie čia patekote, atsiminė iš Dantės užrašas prie pragaro vartų...

Mano viltis — Stasio valties žiburėlis kaip klystžvakė vos užmatoma mirgėjo kažkur vandens ir tamsos tolybėje. Kur jam mane berasti toje nakties ir vandens dykumoje.

Palikęs visą viltį pradėjau ty-rinėti savo aplinką. Išvaikščio-jau apie vieną bloką skersai ir du blokus išilgai, tai yra mano žingsniais einant 265 skersai ir 530 žingsnių išilgai, nors dėl žingsnių didumo ir tikslumo pur-vu brendant tų skaičių už gry-ną pinigą nepatariu imti. Pa-tyriau, kad mano salą nuo kran-to skyrė nežinoma giluma ir ne-ištirta srovė. Nors tamsoj kran-tas atrodė ranka pasiekiamas ir toks nostalgiskai vyliojantis, bet laimė, kad Levis šaukdamas nuo kranto buvo perspėjęs joki-u būdu pačiam i krantą nebristi.

Pagaliau, po amžinybės tylos ir melancholijos, Stasio žiburė-lis pradėjo judėti ir vos pastebi-mai artėti. Deja, nematydamas mano salos, Stasys slinko dide-liu vingiu aplinkui. Dabar arba niekada!

Kai žiburėlis po mano salos priešingą galą slinko poros sim-tų jardų atstu, ryžausi jam už-kirsti kelią patekdamas i lempos šviesos ratą, nes Stasys buvo unguriais tiek užimtas, kad nie-ko kito negirdėjo ir nematė. Kai jau iki pažastų brisdamas buvau nebetoli laivėlio, jis su-draudė sakdamas "Nebaidyk ungurių!"

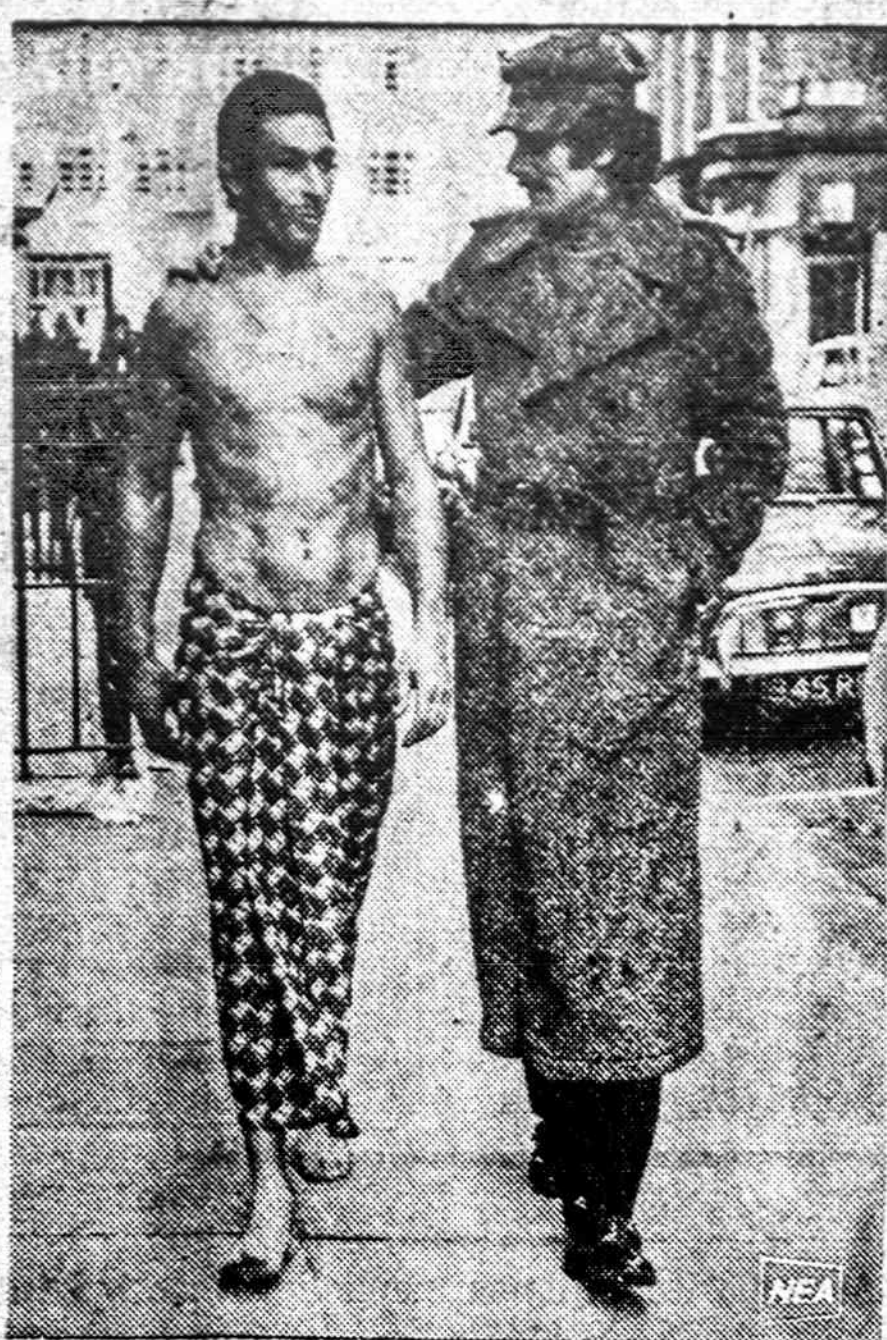
"Noriu namo!" prisipažinau dantimis tarškindamas.

"Ko skubėti, juk antplūdis dar negreit tepareis. O matytum, kiek aš ungurių pagavau!", jis buvo geriausioje nuotakoje ir mane iškėlęs i krantą, kur iš vakaro buvome iškėlę Levi, pats vėl nusiyrė i naktį.

Legendos apie vaiduklio salą

Nakties pergyvenimai tuo dar nesibaigė. Dar reikėjo vienomis kojinėmis keturis blokus žvy-ruotais takais pareiti iki vilos, kur radau visus gyventojus be-budint antrojo avarijos ištikto paskenduolio belaukiant. Levis tame būryje jau buvo vėl persi-renkęs ir pasistiprinęs. Kaip jis nuo savo seklumos nusikėlė, ne-bejeina i mano temą...

Saulėi tekant grįžo ir Stasys, kaip visuomet sveikas gyvas,

Londonė įvyko Italijos madų paroda, kurioje buvo parodyti šioje nuotraukoje matomi "kostiumai".

linksmas ir kibira ungurių ne-jūda sala ir kas turi kiek parap-sichinių dovanų, toje saloje įžiū-ri i žmogų panašų vogulį krutant ir girdi tamsoje balsą šaukiant "Juze, a Juze, a tu da gyvs?!"

(Pabaiga)

likta valanda iš vandens iškyla juoda sala ir kas turi kiek parap-sichinių dovanų, toje saloje įžiū-ri i žmogų panašų vogulį krutant ir girdi tamsoje balsą šaukiant "Juze, a Juze, a tu da gyvs?!"

URUGVAJAUS LIETUVIAI

Daugeliui lietuvių laikraščiai yra neprieinami

MONTEVIDEO. Neseniai te-ko rašyti, kad Urugvajaus lie-tuviai pasiduoda svetimai įta-kai. Pasiduoda ta prasme, kad jie lyg pasisavina svetimus pap-ročius ir pradeda "tūpti" svei-mioje aplinkoje. Tačiau negali-ma to pasakyti apie visus lietu-vius: jei dalis jų "tūpsta", tai nemažas skaičius ir atsilaiiko. Nepaveikė jų svetimos itakos, nors jie jau čia gyvena apie ke-turiasdešimt metų. Jie išliko gerai lietuviais ir gerai patri-otais. Jie puikiai vartoja lietu-vių kalbą ir su atsidėjimu seka lietuvių spaudą, kiek tai jiems įmanoma.

Sakau, kiek tai jiems įma-noma, nes, kaip pamatysite, lietuvių laikraščiai jiems nėra lengvai prieinami.

Aš asmeniškai gaunu Naujie-nas, Keleivį, Nepriklausomą Lietuvą, Argentinos Lietuvių Balsą ir dar vieną kitą periodi-nį leidinį. Perskaitęs tuos laik-raščius atiduodu juos savo pa-žįstamiems tautiečiams. Ati-duodu dėl to, kad mūsų valiuta labai žema, tad daugumai prenumeruoti laikraštį visiškai neįmanoma. Už vieną dolerį yra mokama 250 pezu. Tuo tarpu už 8 valandų darbo die-ną mokama darbininkui net mažiau kaip 1,000 pezu. Štai kodėl aš ir stengiuosi savo gau-namais laikraščiais kiek gali-ma didesnį skaičių aprūpinti. O tas aprūpinimas štai kaip pa-sireiškia: gavęs iš manęs laik-raštį tautietis, perskaito jį ir siunčia savo pažįstamiems, ku-ris gal gyvena provincijoje. Ta-sai, savo ruožtu, irgi tą pat da-ro. Tokiu būdu laikraštis ir ke-liauja iš rankų i rankas, kol vi-siškai susidėvi.

Kaip toks laikraštį platini-mas yra įvertinamas, tai rodo mūsų spaudos mylėtojo ir žino-mo kolonijos veikėjo Juozo Miklovio Daukšio rugsėjo 4 d. rašytas man laiškas. Tarp kit-ko jis rašo: "Neužtenka man žodžių, kad galėčiau tinkamai padėkoti už tokį Tavo rūpes-tingumą, siunčiant tuos vertin-gus mūsų gimtosios kalbas brangius raštus: Naujienas, Ke-leivį, Nepriklausomą Lietuvą ir kitus.

"Priimk mano ir mano drau-gų Kazimiero Zabulevičiaus, Bruno Garbos, Boliaus Lau-ciaus ir Juozo Balyčio nuosir-džiausią padėką už tą nepap-rastą pasistengimą mus slops-

tančius atgaivinti savo gimtoje kalboje. Tu mus skatini būti susipratusiai ir kultūringais lietuviais.

Iš to laiško matyti, kaip Urugvajaus lietuviai ilgisi savo spaudos ir kaip jie ją įvertina.

Albinas Gumbargis

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIE NAS

Juodžiai daugiau kenčia nuo juodųjų piktadarių

Philadelphia Bulletin veda-majame pateikia alarmuojan-čią Nacionalinės komisijos komisijos smurto priežastims išvengti statistiką, kuri parodo, kad už žmogžudystes juodukų yra areštuojama 18 kartų dau-giau kaip baltųjų; už smurtin-gus prievartavimus 12 kartų daugiau, už žiaurios užpuoli-mus 10 kartų daugiau ir už plėšikavimus 16 kartų daugiau.

Nors komisija visai bando teisinti negrų kriminalo prie-žastis, ankštu gėjų gyvenimu, nedarbu, žemu gyvenimo stan-dartu ir pan., tačiau ir ji pri-pažįsta, kad "tikros negrų at-likty nusikaltimų ratos, atrodo esančios žymiai didesnės ne-gu baltųjų ratos".

Komisijos 2,346 puslapių ra-portas, atspausdintas jau pra-eito gruodžio mėnesį, pabrėžia kad nuo juodžių kriminalo dau-guma nukentia patys juodieji. Išskiriant plėšikavimus, apie 70 nuošimčių smurtinių krimi-nalistų yra juodieji ir 90 nuo-šimčių jų aukų esą juodieji...

gas. Meno istorija turėtų būti išbraukta iš programos. Reika-lingi laisvi seminarai.

Mokyklai reikia mašinų. Idė-jos pačios ateinančios i galvą. Na, jau tų "idėjų" ir taip perdaug prirašyta. Nestebėtina, kad studentai meta tą mokyklą (A.I.) ir keliai kitur. Sako, pa-mokų neduoda. Liepia daryti ką nori, kad mokytojas vėliau ga-lėtų spręsti studento talentą... idėjas?...

Jau netoli galo, kad nereiks nė idėjų. Meno jau nėra. M. Š.

TRUPINELIAI

— Moters tikrasis grožis ne veide, bet josios būde.

— Mažas trupinėlis skanesnis už didelį gabalą.

— Meistro dailininko sukur-tas menas, gyveną antrąjį gy-venimą. Jis tampa tobulesniu už fotografiją.

— Tikrame mene melo nėra. Kur yra melo, ten nėra meno.

— Kainų kilimui ir moterų reikalavimui nėra galo. Moterys turėjo lygias teises su vyrais. Dabar jos reikalauja daugiau.

M. Š.

NEMATOMAS MENAS

Ar galima išmokyti nemato-mo meno?

Kadaise buvusios geros meno mokyklos biuleteny, be kitų ne-sąmonių rašoma, kad menas ne-turi būti matomas. Matomasis menas — tapyba ir skulptūra esą archaiski dalykai — "atgy-vena"? Galvojimas nereikalin-

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko pa-rašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pa-žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakoji-mas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių švie-suolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psł., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kietų viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietu-vo kraštas, miestiečių, kaimiečių ir dvasiškųjų išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIEŲ.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIEŲ, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

AŠTUONIOS UŽ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, IŠPUOŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunis-tines klaidas ir melus. 95 psł.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtiną kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama kračio dalis jaunavedžiams. Tik 35 psł., bet juose daug pasakytą.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdo-mūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 psł.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdo-mios žinios apie tą šiu dienų būtinybę. 32 psł.

Ksaveras Kaunas, ELEGISKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKIN-TOJAI. Polemika, 52 psł.

Dr. agr. A. Šeštokas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyven-tojams. 40 psł.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DAR-BO APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psł.

Vincas Zemaitytis, SODŲVOS PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politiniai istorinė Suvalkijos apybraiža. 140 psł.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus lei-dinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisius-tus piniginių orderį.

NAUJIEŲ,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Meikierioti galima visur, kur tik yra vandens. Kartais nesvarbu net, ar jame yra žuvų. Šioje nuotraukoje meikieriotas sėdi Washington, D. C., nors žinovai tvirtina, kad šime vandens rezervuare žuvų nėra, tačiau vaizdas melosi gražus — Jeffersono paminklas, ir gera pasidėti ant kran-to saulėtą popietę.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psł., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakičius 10 ar dau-giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŲ,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkęs ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mė-nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per
six months, \$6.00 per 3 months. In
other USA localities \$18.00 per year,
\$10.00 per six months, \$5.00 per
three months; Canada \$20.00 per year;
other countries \$21.00 per year.

40 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$20.00
pusei metų \$11.00
trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Komunistai laužo sovietinius įstatymus

Okupantas lietuviams yra paruošęs ir paskelbęs daugybę įvairiausių įstatymų. Jis yra paskyręs sunkias bausmes už tų įstatymų nevykdymą, daugelį paprastų žmonių yra padėjęs į kalėjimą ir išvarejęs prievartos darbams. Bet dabar aiškėja, kad patys valdovai nesilaiko paskelbtų įstatymų. Nesilaiko jų pačioje sovietinėje Rusijoje, nesilaiko ir rusų okupuotoje Lietuvoje.

Sovietų armijos gen. Petriui Gregorenkai, Antrojo Pasaulinio Karo aktyviam dalyviui ir sovietų aukštosios karo mokyklos matematikos dėstytojui pareikalavus, kad būtų atitaisyta karo metu Krymo totoriams padaryta skriauda ir iš Turkestano jiems būtų leista grįžti į gimtinę savo kraštą, tai gen. Grigorenko pradžioje buvo laikytas kalėjime, o vėliau padėtas į bepročių ligoninę. Okupuotos Lietuvos kunigai, drįsusieji paprašyti sovietų premjero Kosygino taikyti konstitucijoje garantuotą sąžinės laisvės nuostatą ir okupuotoje Lietuvoje, tie kunigai ilgai buvo tardomi, jiems pritaikytos administracinės bausmės, bet sąžinės laisvė Lietuvoje neatstatyta.

Okupuotoje Lietuvoje didžiausi komunistinių įstatymų laužytojai yra patys komunistai. Įstatymai vienodai turėtų būti taikomi visiems krašto gyventojams, bet viskas taip tvarkoma, kad įstatymai taikomi paprastiems žmonėms, bet ne veikliams partijos nariams ir aukštesniems valdžios pareigūnams. Komunistams duodamos visos privilegijos laužyti pačius pagrindinius valstybės įstatymus ir pačius paprasčiausius darbo, buto, maisto privilegijų nuostatus.

Kolchozininkų išnaudojimas, lenktyniavimas, prievarta primetama skuba ir mažas atlyginimas už darbą sukėlė labai didelį nepasitenkinimą komunistų valdomose Rokiškio kolchozuose. Gyventojų pasipiktinimas komunistų pasimaisvimo privilegijomis buvo toks didelis, kad net centralinė valdžia turėjo įsikišti. Rugsejo viduryje posėdžiavo Lietuvos komunistų partijos centro komitetas ir svarstė pačių pagrindinių įstatymų laužymą visoje Lietuvoje. Šis klausimas jau kelis kartus buvo svarstomas, o dabar paskelbtas toks nutarimas:

“Būtinai nukreipti visų partinių, profsąjunginių komjaunimo organizacijų, administracijų vadovų pastangas pagerinti profilaktinį darbą, geriau auklėti žmones, kad jie griežtai laikytųsi komunistinės

IŠ KRASTOTYROS DARBŲ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES LAIKAIS

Šiek tiek žinių iš Lietuvos Žemės Vardyno darbų

Yra mūsų krašte tokio kultūrinio lobia, kurio dabar nesurinkus, reikės mums kada gailėtis.

M. BUNDĖLIS

Lietuvos valstybei atsidūrus svetimoje okupacijoje, tūkstančiai lietuvių buvo priversti palikti gimtąjį kraštą ir ieškoti prieglobsčio svetur. Atsidūrusiems sunkiose sąlygose, be pragyvenimo šaltinių, dar reikėjo pakelti ir dvasinį skurdą. Niekur Europoje nebuvo didesnės bibliotekos kur būtų buvę surinkti lietuviški leidiniai. To kiu būdu, norint šiandien atkurti buvusius kultūros darbus, ir susiduriama su didžiais šaltinių trūkumais. Tad rašyti dabar apie praeities kultūros paminklų nepaprastai sunku. Tas liečia ir buvusį Lietuvos Žemės Vardyną.

Lietuvos Žemės Vardynas buvo suorganizuotas 1934 m. pabaigoje prie Valstybės Archeologijos Komisijos ir turėjo rūpintis: 1) surinkti visus Lietuvoje esančius ir buvusius žemėvardžius (žemės vardus), 2) juos lokalizuoti atitinkamo mastelio žemėlapiuose, 3) sudaryti jų raidinę kartoteką ir 4) moksliskai paruošti darbus paskelbti.

Tik įsteigus Lietuvos Žemės moralės normų. (“Tiesa”, 1970 m. rugs. 16 d., 2 psl.) Kad nepasitenkinimas neplistų ir neapykanta prieš privilegijas turinčius komunistus nestiprėtų, tai tas nutarimas toje pačioje vietoje dar papildomas šitokių partijos centro komiteto įsakymu:

“Visi pareigūnai ir piliečiai turi kuo griežčiau laikytis ir vykdyti tarybinius įstatymus. Reikia patikimai saugoti valstybės ir darbo žmonių interesus nuo chuliganų, vagių, girtuoklių, gamybos dezorganizatorių, pravaikštininkų ir kitų teisės pažeidėjų pasikėsinimo, panaudojant šiam tikslui tiek įstatymų, tiek visuomenės jėgą.” (Toje pačioje “Tiesoje” ir tame pačiame puslapyje.)

Be chuliganų, vagių ir girtuoklių, atsirado nauji nusikaltėliai, apie kuriuos lietuviams iki šio meto nieko nežinojo. Tai pravaikštininkai, kurių nusikaltimas ne dirbti paskirtą darbą, bet pravaikščioti darbo valandas. Kas tie pravaikštininkai yra? Tai pačios komunistų partijos paskirti prižiūrėtojai, lenktynių organizatoriai, spartos rodiklių matuotojai ir registruotojai, darbo žmonių varovai. Jie patys nedirba, bet tik prižiūri, kad kiti dirbtų.

Komunistai skelbia, kad įstatymai visiems vienodai taikomi, tuo tarpu pravėdė tokius įstatymus, kurie partijos nariams ir valstybės pareigūnams duoda specialias privilegijas. Krašto darbininkams jie paskyrė paprastas pensijas, tikrą mizeriją, iš kurios pragyventi neįmanoma. Tuo tarpu partijos nariams duoda vadinamas personalines pensijas, kurios yra kelis kartus didesnės, negu darbininkų pensijos. Maisto ir drabužių krautuvas taip pat yra dvejopos. Vienos paprastiems krašto gyventojams, su ilgomis eilėmis, o kitos privilegijuotiems partijos nariams ir pareigūnams, kuriose geresnis maistas, geresni drabužiai, kur viskas žymiai pigiau. Tas pats yra ir su mokyklomis. Aukštų kompartijos pareigūnų vaikams yra privilegijuotos mokyklos, o paprastų krašto gyventojų vaikams yra pačios paprasčiausios mokyklos.

Komunistai reikalauja, kad gyventojai laikytųsi paskelbtų įstatymų ir įvairiausių nuostatų. Bet patiems komunistams įstatymai nerašyti. Jie gali sauvaliauti. Jie reikalauja laikytis komunistinės moralės, bet nepajėgia atsikratyti tos moralės dvilypiskumo.

Vardyną, tai pačiais metais jis visu aktingumu pradėjo ruošti būsimiesiems darbams. 1935 metais buvo žemės vardų surašinėjamas išsiuntinėtos atitinkamos instrukcijos ir išspausdinti žinių lapai. Savo veiklos pradžioje, kaip jau minėjau, Žemės Vardynas veikė prie Archeologijos Komisijos, tačiau, pastatius naujus Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus rūmus, nuo 1936 m. lapkričio mėn. 1 dienos Žemės Vardynas persikėlė į muziejaus patalpas ir tiesioginiai perėjo jo žinion. Lietuvos Žemės Vardyno vedėju paskirtas kalbininkas, lietuvininkas ir germanistas Kazys Alminauskas (Alminas), kuris įvairiose pareigose išbuvo jo vedėju iki 1944 m. Pasitraukęs iš laivus kraštus, atvyko į Š. Ameriką. Dabar profesoriauja Layolos universitete, Santa Monica, Kalifornijoje.

Jau Lietuvos nepriklausomybės laikotarpy buvo prieita išvados, kad šalia tautosakos ir tautodailės liaudies kūryboje garbingą vietą tenka skirti ir Lietuvos Žemės Vardynui. Jį sudarė vietovardžiai ir žemėvardžiai, kuriais žmonės yra praminę beveik kiekvieną savo žemės vietelę: lauką, mišką, ežerėlį, upelį, pievą, kalnelį — kiekvienam suteikdami vis kitokį vardą.

Žemės vardai parodė lietuvių prisirišimą prie savo žemės, jos meilę ir pamėgimą. Žmonės ir menkiausių žemės kampelių vadino savo vardu, jį įjasmينو ir tuo būdu prie savęs priartinio.

Žemės vardai mums pasako apie pakitęsią arba jau išnykusią žmonių kalbą, supažindina su ankstyvesnėmis tautos gyvybės aplinkybėmis ir duoda giliau įžvelgti į liaudies sielą.

Surinktieji žemėvardžiai bendrai turi ir didesnės mokslinės vertės. Jie žymiai praturtina tautos kalbos žodyną ir bendrai turėjo didelės reikšmės krašto istorijai pažinti. Jie aiškiai padeda nustatyti tautos etnografinės sienas. Ten kur randami lietuviški žemėvardžiai, ten buvo gyventa lietuvių.

Žemės vardų rinkimas Lietuvoje buvo skubus ir neatidėliotinas. Keitėsi laikai, nepriklausoma Lietuva sparčiai žengė pirmyn. Tačiau ir normaliais laikais kaip visa tautosaka, taip ir žemėvardžiai, ypač tingai smulkesnieji, kurie yra žinomi mažesniai žmonių skaičiui, kitięjant gyvenimo aplinkybėmis, keičiasi ir nyksta. Jų vietoje atsiranda kit, nau-

Urugvajuje automobiliai labai brangūs. Šis 1931 metų modelis kainavo 1,200 dol.

joms gyvenimo sąlygoms priitaikinti.

Žemės reforma, kaimų skirstymas į viensėdžius, melioracijos darbai žymiai pakeičia žemės paviršių. Balos tampa kultūringomis pievomis, pranyksta buvusieji upeliai, išvedami nauji keliai ir t. t.

Visa tai turpdo žemės vardus. Ūkininkui, gavusiam žemę vietoje vietoje jau nebuvo reikalo naudotis senaisiais rėžių vardais, o rėžiai perėję į kitas rankas vieno sklypo pavidale, jau pradėdami nebeįdinti buvusiais vardais.

Cia minėtos priežastys reikalauja greitesnio surašymo, kol žemės vardai dar nebuvo išnykę.

Lietuvos Žemės Vardynui talkininkavo, surašinėdami apgyventųjų Lietuvos vietų žemės vardus, pradinį mokyklų mokytojai. Neapgyventų vietų, t. y. valstybinių žemių (miškų, durpynų, ežerų) vardus surašinėjo girininkai. Tokiu būdu ir mokytojai ir girininkai buvo Lietuvos Žemės Vardyno nuolatiniai bendradarbiai.

Bendradarbių visoje Lietuvoje (ir Klaipėdos krašte) buvo apie šėši tūkstančiai. Be to, dirbo ir bendradarbiai talkininkai. Jie visi liko (po atlikto darbo) ir toliau Žemės Vardyno bendradarbiais, nes surinktas žinias reikėjo vietoje patikrinti, patikslinti. Kartais buvo siunčiami net specialistai, kurie tarė paskutinį žodį.

Iš to matome, kad Lietuvos Žemės Vardynas tikrai atliko didelį darbą, ir paliko žymius pėdsakus žemėvardžių tyrimo istorijai.

Nors Žemės Vardyno darbas gana vėlai pradėjo, tačiau bu-

vo surinkta apie 300.000 atskirų vardų, kas sudarė 75 procentus gyvenamųjų vietų ir 80 procentų valstybinių žemių (miškų, ežerų, durpynų) plotų.

Žemėvardžiai parodo, kuris kraštas tautiškesnis, atsparesnis ir kūrybiingesnis

Kiekvienas žemėvardis, vienos žmonės juos vienaip ar kitaip pramenant, turėjo suprantamą ar bent nuokiamą prasmę. Iš šių vardų buvo galima spręsti apie žmonių būdą, jų galvoseną, apie kalbos polinkus naujumiems žodžiams kurti, apie pačių žodžių darybą ir panašiai.

Bet ne vien kalbotyrai yra svarbus žodynas. Jis suteikia žinių apie krašto apgyvendinimą, ūkio istoriją, geografią (ypač smulkiają apylinkės geografią), augmeniją bei gyvūniją ir t. t. Pavyzdžiui, tokie vardai kaip Latvėliai, Mozūrėliai ir Prūsėliai, labai aiškiai nusako savų laikų tų vietų apgyvendinimą ateiviais.

Buvo kaimų, kurie nepasizymėjo žemės vardais, bet buvo ir tokių, kurie pasizymėjo dideliu vardų gausumu ir įvairumu, kur beveik kiekviena žemės pėda turėjo savo vardą.

Vaidumo dėliai paimkime vieną iš daugelio žemės vardais gausių Sėlų kaimų. Šio kaimo apylinkė labai graži. Kaimas yra netoli Tauragnų miestelio. Utenos apskrityje. 1923 m. turėjo 58 sodybas 295 gyventojus. Jo vardas sėliškos kilmės. Sėlų kaimas buvo išskirstytas į viensėdžius. Jame buvo 66 ūkininkai, kurie valdė 780 ha žemės. Ta žemė smulkiai surašius visus žemėvardžius, turėjo 356 vardus. Paimkime kelius

(Nukelti į 5 psl.)

M. SNARIENĖ

Babelis dėl “Grandinėlės”

4 Jei jaunieji šoks be vidutinio tautinio nusiteikimo, vien tik dėl pramogos, to įkarščio ilgai nusiūti pritrūks. Ir čia šokių vadovų priedermė žiūrėti, kad to užsidegimo neprisitų. Daugiau už bet ką kitą juos gali paveikti ir atgrasinti nuolatinė mūsų pačių propaganda prieš save, kai tautiniai šokiai ir drabužiai atpaujami dėl jų nemamo praeitinio “sustingimo”.

PRAMOGA IR KULTŪRA

Apžvelgdami Grandinėlės pasirodymus, ko ne visi rašiusieji painiojo pramogą su tautine kultūra ir šiosios atstovavimu. Čia ypač paaiškėjo skirtingas vertinimo matas, taikomas liaudies menui ir atskirų kūrybių menui. Liaudies menas, šiuo atveju tautiniai šokiai, mėginama laikyti pramoginiu dalyku, o apie jų vertę spręsti paliekama “liaudžiai”. Štai du pavyzdžiai.

“Liaudi, ji (Grandinėlė) sužavėjo visur, kur tik ji pasisuko. Liaudis nori pramogos, nori pasižiūrėti šelstančios jaunystės, tai Liudas Sagys, Grandinėlės vadovas, ją ir užkelia ant scenos”. “Kadangi liaudies balsas yra Dievo balsas”, tai Nakas net galopiškai apklausinėjimą atlikęs, ir daugumas buvę už Grandinėlės išvyką į P. Ameriką. O Gr-lės žiūrovų Detroito buvę 980 (Keleivis, 1970 m. Nr. 16).

Kitas detroitietis laikraštininkas Vl. Se-lenis paskelbė jo pažįstamos moters — žem-

aitės nuomonę: “Vo šok gera, didele gera, šok kap be kaulų” (Draugas, 1970 m. Nr. 95). Tačiau pasiteirauti žinovų nuomones jiems neatėjo į galvą. Abu minėtieji rašėjai nepaklausė tų moterų, kaip joms atrodė operos spektakliai ar Antrojo Kaimo vaidinimai. Čia visuomet paliekama spręsti žinovams, profesionalams ir kitiems pateptiesiems. Jei kas čia ir mėgintų reikšti savo kitokią poziciją, negu tą kultūrinį įvykį garsinantieji, — tuojau būna apšauktas dalyko “neįkandęs” ar įlindęs ne į savo daržą. Ne taip seniai Darbininke (1970 Nr. 32) J. Janušaitis, rašydamas apie šiais metais čikagiešių įveiksmingą operą, pridūrė: “O apie (operą) “Likimo Galia” iš meninės pusės pakalbės meno kritikai bei tos srities žinovai”.

Tačiau apie Grandinėlę iš visokių pusių tesprendžia “Dievo balsas” — liaudis.

Ar tautiniai šokiai yra palaida bala, kur visi gali pilti, ką tik nori, ir kiekvienas gali spręsti apie jų grynumą ar vertę? Ar tautin. šokiai ir kitoks liaudies menas neturi nei savo žinovų nei išmanančių kritikų? Ar tautinių šokių koncertai tik pramogavimas, tarsi prekyvietės karuselė, kur liaudžiai pateikiama spalvinga “dinamika”. Kultūra ir pramoga nebūtinai sutampa... Savo tautine kultūra mes rodome kitiems (“reprezentuojamės!”). Tačiau ne kiekviena proga laikytina tautinė kūryba ir reprezentacijos priemonė.

Leiskime vėl šneketi tam pačiam Detroito laikraštininkui A. N.: “kai kuriuos

labai taurius folkloro žinovus jaudina Grandinėlės nukrypimas nuo generalinės linijos... Baisiausia tačiau mūsų konservatyviems idealistams tie sutrumpinti si-jonai, niekada tautiniuose šokuose nevar-totos skarelės (“babuškos”) ir visiškai nuliutintos spalvos”. Užtai esą išsilieję ašarų kalnai.

Matyt, kad vis dėlto esama ir šios meno rūšies žinovų. Tik iš jų A. N. šaiposi, prikabindamas jiems dabar visur lengvai švaistomą “konservatizmo” ženklą.

Šioje vietoje vėl pravartu pasiklausti, ką mano apie nuokrypą nuo “generalinės linijos” judrieji pietiečiai. Eliana Clifuentes, televizijos artistė (tad vargu “idealistinė konservatorė”) Dirvos korespondentės paklausta, ko Venecuelos publika reikalaujanti iš folklorinio spektaklio, atsakė, jog pirmas ir pagrindinis reikalavimas esą tikrumas — grynumas (autentiškumas). Jei šokėjams dėl vienokių ar kitokių priežasčių yra būtina laikytis prie sceninio reikalavimo, tai turi būti atlikta labai atsargiai, kad šokiai nebūtų iškreipyti ar sužaloti (Dirva, 1970 Nr. 54).

Dėlto, jei sakome, kad kovojame už tautos ateitį, rūpinis ir jaudintis turėtume visi, netik folklorininkai, kaip kitiems rodomės, kuo Lietuvą atstovaujame, kuo jaunimui lietuvių skiepijame. Šiuo atveju betgi didžiausias rūpestis turėjęs būti tų, kurie Grandinėlę į P. Ameriką siuntė ne pramogai, o tautinei misijai.

Grandinėlės žygio Kolumbijon pradininkas kun. M. Tamošiūnas teisingai rašė,

kad Gr-lės išvyka nebus tik pramoginis pasivažinėjimas, bet “kultūrinis ir kovos už Lietuvą reikalas” (Draugas, 1970 Nr. 120). Jei to tikėjosi P. Amerikos lietuviai, tai tautą reikėjo kuo tiksliausiai atstovauti, kuo aiškiausiai reikšti jos dvasią. Minėtoji E. Clifuentes taip dar pabrėžė: “Mūsų dėmesį atkreipia net tokios detalės, kaip šukuosenos ir mandagūs apsiėjimas (šokuose Re-purinė, Sadutė) — Dirva, t. p.

Aprašinėjant D. Lapinsko operas, suvaidintas Čikagoj, ir vertinant jų pasisekimą, mūsų rašto žmonės vis sakė, kad niekas operose girdėtųjų melodijų, išėjęs iš salės, nesugebės pakartoti, jas pašvil-paudamas ar paniūnuodamas. Gal tatau-turėje reikšti kompozitoriaus iškilumą ar pranašumą?

Tačiau anie rašantieji apsiašarėjusiais konservatoriais vadina visus, kurie mūsų tautinius šokus nesutinka nuspalvinti kad ir populiariomis svetimbėmis, nors jos daug kam patiktų. Jei vienu atveju pataikavimas populiariai laikomas žemo lygio apraiška, taip, rodos, turėtų būti ir vertinant taut. šokus. Jei kitatautis, pasižiūrėjęs Grandinėlės koncerto, švilpus polkų ar kadriliaus melodijas, mūsų tikslas bus nepasiekiamas, tautinė misija bus prašauta pro šalį.

Kai giriama ir ginama atskiro kūrejo originalumas, juo labiau neniekintinas tautos (liaudies) kūrybos savitumas. Netekusi šio pagrindinio bruožo, jos kūryba netiks nei “reprezentacijai” nei apskritai jokiai “misijai”.

Ne visai pasitvirtino minėto detroitietiško pranašystė: esą “vietiniai Pietų Amerikos lietuviai nukrypimus atleis, o vietiniai karštakraujiai pietiečiai gėrte neatsigėrės. Niekas ir nepastebės, kad šoka kiek kitaip”. — O vis dėlto pastebėjo! Jau paminėtas Martinez Suarez, laikraštininko klausinėjamas, aiškiai pasakė: “Pietų amerikietis, kuris eina į lietuviškų taut. šokių spektaklį, yra dažnai tam tikro, išsilavinimo žmogus... Jam rūpi pirmoj vietoj pamatyti kiek galint autentiškesnį Jūs liaudies kūrybą”. (Dirva, 1970 Nr. 52).

Kas jau kas, bet ypač liaudies menas privalo vengti svetimbų. Šiuo metu tai “liaudžiai” ar, geriau sakant, tautai, negalint nei ten, už uždangos, dėl sąmoningo pavergėjo spaudimo, nei čia, išėivijoj, dėl gniuždiančių aplinkos įtakų visai laisvai kurti, — labai lengva išeiti iš vėžių.

Liaudies šokis ar daina — tai ne absurdo teatras ar Antrasis Kaimas, kur kūrėjas gali rodyti savo meninį išradimą, kiek jam patinka. Liaudies kūrybai tekės visos tautos dvasios reikšės atsakingumas.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

“NAUJIENAS”

Jos visad rašo

TRISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius prima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS

Telef. PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9,
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešad. tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
sešad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS.
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Prima tik susitarus.
Valandos: pirmad., ketvirtad., 5-8,
antrad., 2-4.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešad.
dienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLIŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadi-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefonu RE 4-2123
jei neatsiliepia. Tel. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" -

JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Is kraštotyros darbu...

(Atkelta iš 4-to psl.)

pavyzdžius. *Balų vardai*: Ba-
baraitis, Darymas, Degimas,
Gervinės raistas, Jevų raistas,
Jurkos, Gegužėnų krūmas,
Dėly bala, Kūly balos. Vienas
raistas turėjo net tris vardus:
Maliuškiškė, Devetiškių darynas
ir Trejerios devynerios, toliau
Mekšių raistas, Samanyčios, Sar-
karaistis, Telyčialūpis, Totorų
bala ir panašiai. Kaimų var-
dai — Asiuklė, Aviragis, Bag-

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60625
Telefonas: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRONTier 6-1882

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS

GRUNDIG
RADIJŲ
2 TUZINAI
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Sešadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Skubiai sutvarkome visus kelionės
reikalus ir neimame brangių, negu
nustatyta tiketo kaina. Paruošiam
tiketus skridimui į visus Amerikos
miestus arba bet kurią vietą pasa-
ulyje.
Dabar jau laikas paduoti prašymus
ilgesniams vizitui Lietuvoje.
Jeigu kas nori 1971 m. iškviesti
savo gimines iš Lietuvos, tai jau da-
bar turi pradėti. Atvažiuokite arba
kreipkitės laišku, telefonu ar tele-
grafu šiuo adresu:

Kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
stir the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.

Please! Only you can
prevent forest fires

dono tekne (pieva), Darymė-
lis pakelėje, Epušės, Galinė,
Katinų darynas, Pakapės,
Pasąžuola, Pavartelė, Pukinė,
Rūkšlynė, Starkalzdis, Vil-
kaplaukė (prasta pieva) ir tt.
Dirbamos žemės vardai — Višt-
kampiai, Zagarinės pakalnė,
Uždaržis, Tauragnų laukas,
Kryživietė, Keturosiškė, Biru-
ir Trejerios devynerios, toliau
Mekšių raistas, Samanyčios, Sar-
karaistis, Telyčialūpis, Totorų
bala ir panašiai. Kaimų var-
dai — Asiuklė, Aviragis, Bag-

Minėti žemėvardžiai parodo,
kad ten gyvenojai kiekvieną
žemės sklypėlį vadino savo var-
du.

Šalia to, Lietuvos Žemės Var-
dynas rinko ir senuosius žemė-
vardžius iš spausdinių ir rank-
raščių istorinių dokumentų.
Turėtas nemažas rinkinys iš
1380 m. ir senesnių laikų doku-
mentų.

Bendrai iš istorinių doku-
mentų surinktieji žemėvardžiai
padėjo atstatyti senuosius kai-
mus, kelius ir leido patikrinti
kokie kaimai dar vadinami tais
vardais. Dar ir pati surinkta
medžiaga padėjo nustatyti, kur
is kraštas tautiškai atspares-
nis, kuris kurybinesnis. Pa-
stebėta, kad daugiausia kury-
bingumo turėjo žemaitija ir
Rytų Aukštaitija. Mažiau kury-
binga vakarų Aukštaitija. Bet
čia veikė svarbi priežastis:
per ankstyvas vietovių ir vien-
kiemius išskirtynas. Pasiro-
dė, kad vienkiemiuose mažiau
žemėvardžių, negu kaimuose.

SKAITYK "NAUJENAS" -

JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Susirinkimų ir parengimų

PRANESIMAI

— Tamos Amerikos Lietuvių Klub-
bo pirmas po atostogų susirinkimas
įvyks sešadienį, spalio mėn. 3 d., 2
val. p. p. East Point Civic klubo sa-
leje. Visi nariai ir narės kviečiami
dalyvauti. Bus svarbių nutarimų.
Stasė Rulienė, sekr.

— Garsaus Vardo Lietuvių Draugystės 60-tą metų sukaktis banketas
ir šokiai įvyks sekmadienį, spalio 11
d., Vyčių salėje (K of L Hall), 2451-55
West 47th St., Chicago. Pradžia 6
val. vak. Del rezervacijų arba bilie-
tų skambinkite p. Jasaitis — telef.
LA 3-1138 ar Naujienose pas Mrs.
Austin.

— Chicago Lietuvos Suvalkiečių
Draugijos posėdžiui, susirinkimas
įvyks penktadienį, rugsėjo 25 dieną
Hollywood Inn svetainėje, 2417 West
43rd Street 8 val. vak. Nariai praso-
mi atsilankyti, nes yra svarbių rei-
kalų aptarti.
Eugene Strungys, nut. rašt.

FRANK LINKUS

Mirė 1970 m. rugsėjo 21 d.,
6:20 val. vakaro, sulaukęs 74
metų amžiaus. Gimęs Lietuvo-
je, Šiauliu apskr., Vieksnėnų
parap.

Amerikoj išgyveno 56 metus.
Paliko nuliūdę: brolio vaikai
— Aleksandra Linkus, Helen
Slepetis su šeima, Valery Lin-
kus, Joseph ir Alexander Lin-
kus bei jų šeimos ir kiti gim-
inės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas A. M. Phil-
lips koplyčioje, 3307 So. Litu-
anica Ave.

Penktadienį, rugsėjo 25 dieną
8:30 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Šv. Jurgio parapijos
bažnyčią, o po gedulingų pamal-
dų bus laidojamas Lietuvių Šv.
Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Frank Linkaus gi-
minės, draugai ir pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti
laidotuvsė ir suteikti jam pos-
kutinį patarnavimą ir atsivei-
kinimą.

Nuliūdę lieka:

Brolio vaikai, giminės.

Laidotuvių Direktorius Anta-
nas M. Phillips. Tel. 927-3401.

Amerikos marinių tiekimo komanda Pietų Vietname, netoli Da Nango,
apriūpino 110 vietnamičių šeimų statybos medžiaga. Kiekviena šeima
gavo po 10 maišų cemento ir 10 lakštų skardos. Vietnamičiai pa-
statoji gyvenamus namus. Nuotraukoje senas vietnamičiai, dvie-
jų moterų padedamas, bando užsidėti ant peties cemento maišą.

DEBORA IR NIETZCHE

Vokiečių filosofas Nietzsche
plačiai žinomas savo ekscentriš-
kumu. New Yorko dailininkė
Gladys R. Davis nupiešė sofoje
sėdinčią mergaitę. Šalia jos gu-
li trumpakojis Dutch Hound šu-
niukas, kurį dailininkė pavadi-
no Nietzsche, o mergaitės var-
das Debora.

Nietzch, suprantama, dėl to
negali užsigauti, nes jo mūsų
maistingame pasaulyje nėra.

VYTAUTAS PETRAUSKAS

Savanoris - kūrėjas, Vyčio Kryžiaus Kavalierius
Gyv. 5307 So. Hermitage Ave.

Mirė 1970 m. rugsėjo 21 dieną, 7:05 val. vakaro, sulaukęs 73 me-
tų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskr.

Amerikoj išgyveno 20 metų.
Paliko nuliūdę: žmona Stefanija (Čepaitė), duktė Johana Schulze,
sūnus Algirdas, anūkai Leo ir John bei kiti giminės, draugai ir pa-
žįstami.

Lietuvoje liko brolis Cezaris Petrauskas ir jo šeima.
Priklausė Lietuvos Karių Šv. Gai Ramovė.
Trečiadienį, 4 val. popiet kūnas bus pašarvotas Mažeika - Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Ave.

Penktadienį, rugsėjo 25 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laido-
jamas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Vytauto Petrausko giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, duktė, sūnus, giminės.

Laidotuvių Direktoriai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1970 m. rug-
sėjo 18 dieną Los Angeles mieste, sulaukęs 63 metų, mirė

STASYS TAMOŠAITIS

Gimęs Lietuvoje, Nemakščiuose.

Lidai: brolis Feliksas su šeima Australijoje, brolinė Sofija Ta-
mošaitienė Chicagoje, brolio vaikai — Stasys ir Vaclovas. Austr-
lijoje, Petras Vokietijoje, Vytautas Los Angeles, Eugenija Grigienė, Ja-
nina Laitienė, Ona Tolušienė ir Vytautas Tamošaitis Chicagoje, švo-
geris Florijonas Radišauskas su šeima Chicagoje ir kiti giminės, drau-
gai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas S. C. Lack (Lackawicz) koplyčioje, 2424 W. 69
Street.

Ši vakarą koplyčioje bus kalbamas rožančius.

Ketvirtadienį, rugsėjo 24 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų
pamaldų bus laidojamas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Stasio Tamošaitio giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:

Giminės.

Laidotuvių Direktoriai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

SEPTYNIU METU MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.
EMILIJA R. ZOGAS
PAGAL TĖVUS MURMAITE

Gimė 1922 metais birželio mėn. 30 dieną. Mirė 1963 metais rug-
sėjo mėn. 23 dieną. Palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Jau suėjo septyni metai, kai sustojo plakusi širdis mūsų brangios
motinos, dukrės ir sesutės.

Palikai tu mums visus dide-
liame liūdesyje. Reikėtų esant,
tu mums visiems padėjai ir
visus atjautai. Niekas negali
mums Tave pavaduoti. Kol
mūsų širdys sustos plakusios,
mes nepamiršime Tave.

Bet Tu jau mūsų nebegirdi ir
nebeatai. Mes lankom Tavo
kapą, dabnam gražiom gelėm
ir laistom gražiomis asarom.
Sunku mums visiems tikėti, kad
tu tokia jauna jau gulai amžinai
užmigusi. Brangi Emilijute, il-
sėkis ramiai, nes tu atidirbai
savo valandas.

Mūsų brangiai motinai, duk-
rai ir seseriai pagerbti bus lai-
komos Šv. Mišios Paneleš Svenc-
lausios Gimimo bažnyčioje,
esanti prie 69th ir Wash-
taw Avenue. 1970 m. rugsėjo
mėn. 24 d. 8:30 val. ryto.

Prasome velionės draugus, gimines ir pažįstamus dalyvauti mišiose.

Liekam didžiam liūdesį:

Vyras Petras, sūnūs: Kenneth ir Martin, duktė Karen
Beth; tėvai Elzbieta ir Adomas Murmai, brolis Walter,
gyv. Kalifornijoje, ir daugelis kitų giminių, gyv. Mi-
chigan valstijoje ir Chicagoje.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽASIS VIETA
REpubl: 7-8600 REpubl: 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
SKELBKITĖS NAUJIEŅOSE

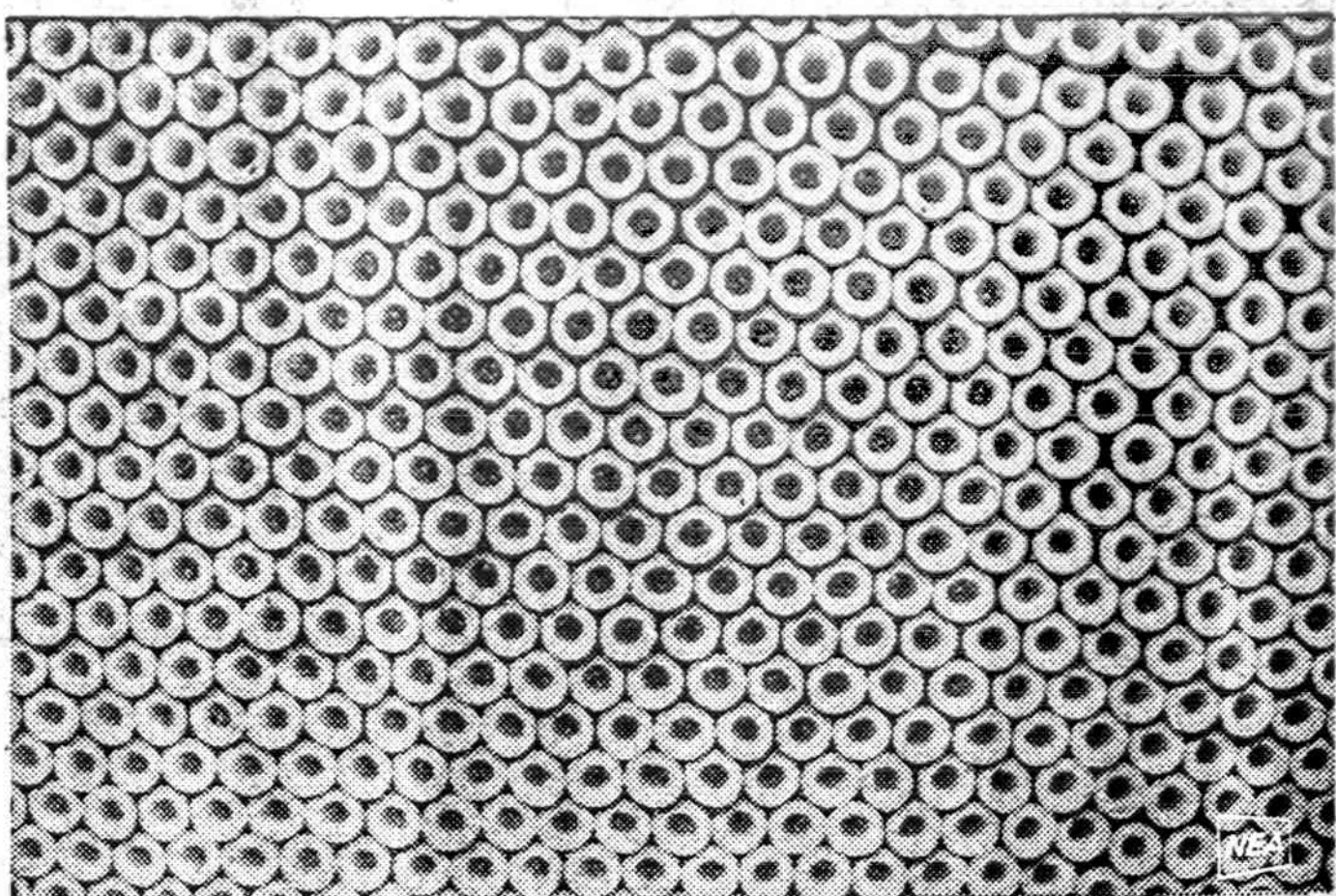
IS CHICAGOS IR APYLINKIU

RUDENS PRADŽIA

Šiandien, trečiadienis, rugsėjo 23 dieną 5:39 valandą ryto saulė pasiekia tašką, kur diena ir naktis yra visiškai vienos ilgumo. Nuo to "taško" prasideda ruduo.

Šalų Chicago srityje normaliai nebūna anksčiau kaip spalio 26 d., tačiau pasitaiko, kaip kad 1896 metais, kad jau rugsėjo 20 d. nuo smarkios šalnos žemė buvo balta.

Kitos šalios rudens dienos už rekordus — 1942 m. rugsėjo 25 d. temperatūra buvo 30 laipsnių aukščiau nulio; 1959 m. lapkričio mėn. 17 d. tik 3 laipsniai aukščiau nulio, o 1959 m. lapkričio 23 dieną buvo 1

Kas čia būtų? Galima įvairiai spėti, tačiau tai naujos rūšies cigaretės, kurias neseniai pradėjo gaminti Reynolds įmonė Šiaurinėje Karolinoje.

laipsnis žemiau nulio. Parengta.

Senus mokys vairuoti

Trafiko teismo teisėjas Raymond K. Berg praneša, kad nuo ateinančio spalio 6 d. pradedamos vairavimo klasės senesnio amžiaus piliečiams. Klasės truks po dvi valandas syki per savaitę. Bus dėstomos trafiko taisyklės ir pėsčiųjų saugumas. Pirmoji klasė įvyks Kennedy ir Lakeview aukšt. mokyklose. Kitų klasių vieta ir laikas bus paskelbti vėliau.

Dviratininkams vadovas

Illinojaus valst. sekretorius Paul Powell išleidžia 80 puslapių knygutę pavadinimą "Bicycle Rules of the Road", kurios atspausdins 2 milijonus kopijų ir per mokyklas nemokamai išdalins visiems Illinojaus elementariųjų mokyklų mokiniams, o likusias galės gauti ir senesni dviratininkai rašant valst. sekretoriui laišką į Springfieldą. Už knygutės atspausdinimą Powell gavo iš legislatorių \$100,000.

Knyguteje bus apie skyriai apie dviračių istoriją, apie gatvių ženklus, trafiko įstatymus ir dviratininkų saugumo taisykles.

Reikalauja paskelbti maisto produktų datas

Pirkdami supakuotus maisto produktus dažnai matome užspausdintą "paslaptinę" da-

tas, tokias kurių pirkėjai nesuprasti. Tos datos yra tik parduotuvės žinotinos, kada produktas pagamintas, ar kada į krautuves išvežtas, ar iki kol jis galimas vartoti, kol nesugedės.

Tos datos paprastai yra keturios skaitlinės, kurių pirmoji ir ketvirtoji rodo mėnesį, dvi vidurinės rodo mėnesio dieną. Nepaisant tų datų, keliniam pirkėjui nėra tekę užgryną pinigą nusipirktus produktus, parsinešus namo rasti pagedus, kaip tai sugižusį pieną arba "saldžią grietinėlę" supelėjusius lašinius, dešreles ir apskritus sviestą. Vienas skaitytojas Chicago Daily News kelia reikalavimą aiškiai ant prekių užrašyti produkto pagaminimo datą arba kiek ilgai jis gali tvirtai nesugedęs, bet, pasirodo, gamintojai ir krautuvininiai yra tam priešingi, ir suprantama dėlko.

Tarp 155 keturi lietuviai

Tarp 14,750 visos Amerikos gabiausių, intelektualiausių talentingų aukšt. mokyklų seniorų mokinių, numatytų seminarijai Merit stipendijoms yra 155 mokiniai iš Chicago arkidieocijos aukštesniųjų mokyklų, jų tarpe trys lietuviai: James K. Matkalis iš Brother Rice mokyklos, Ignas Labanaukas iš Marist ir Lucius E. Talandis iš Arlington Heights.

Kas yra "jankis"?

Aiškinama, kad svetimiškai kiekvienas amerikietis yra "jankis". Patiems amerikiečiams "jankis" yra kiekvienas šiaurės Amerikos amerikietis. Šiaurės amerikiečiams jankis yra Naujosios Anglijos gyventojas. Naujosios Anglijos gyventojams jankis yra Vermonto gyventojas, o vermontiečiams jankis yra kiekvienas, kas pusrėčiams valgo pajų...

297,927 asmenų Chicagoj naudoja maisto korteles

Apie 297,927 asmenų, priklausančių 86,323 šeimynoms per praėjusį mėnesį vartojo maisto korteles (Food Stamps), praneša Cook apskritys viešosios šalpos direktorius David Daniel. Tas korteles \$3,398,609 vertės korteles panaudojo 51,081 tokių asmenų, kurie nėra įtraukti į viešosios šalpos sąrašus; 187,186 tokių kurie gauna šalpą pagal šelpiamų vaikų sąrašus; 21,785 senų, aklių ir luošų asmenų ir 27,875 bendrai šelpiamų asmenų.

Pavyzdžiai Chicagoj

New Yorko miesto požeminių traukinių (subway) sistema pastatė Times skvere pirmą pinigų keitimo būdėlę iš neperšaukiamo stiklo. Būdelės sienų stiklas yra iš puskelvirto colio storumo fibrinio stiklo, o langeliai iš dviejų colių stiklo. Tranzito administracijos pranešimu, per 8 šiuo metų mėnesius įvyko 46 tokių būdelių api-

plėsimai arba bandymai apipūsti. Pernai per tą patį laiką įvyko 178 apiplėsimai.

Už "kiaulę" į tvartą

Toledo miesto saugumo direktorius Clifford Quinn išleido potvarkį policijai areštuoti kiekvieną, kas policininką pavadinus "kiaule". Negana to, leido areštuoti ir tokius, kurie iš policijos tyčiojasi sakdami "oink, oink". Pavyzdys Chicagoj.

TRUMPAI

— *Nežmonišku vyresniųjų nepajėgia gerbti jaunesniųjų*, — 305 Alvydo radijo paskaita šį ketvirtadienį, rugsėjo 24 d. 10 v. r. Sophie Barcus Radijo Šeimos valandoj.

— *Dail. Marijos Zukauskienės* darbų paroda Čiurlionio galerijoje buvo sukurta su tinkamu dėmesiu. Ją atidarė dail. V. Balukienė, įleikdama viešniai puokštę gėlių Chicago dailininkų vardu. Ta proga, Chicago scenos darbuotojų s-gos vardu S. Adomaitienė pasveikino aktorį Vitalį Zukauską, minintį sceninės darbuotės 25 metų sukaktį. Jam įteiktas medžio drožinys. Paroda bus atidaryta kiekvieną dieną iki velumos iki rugsėjo 27 d. Čikagiškiai svečias sutinka ir išleidžia ne tik kaip meno mėgėjai, bet ir kaip jo mecenatai.

— *Daiva Petersonaitė* pavasarį baigusi aukšt. lituanistikos mokyklą įstojo į Pedagoginį Institutą. Mokosi Marijos aukšt. mokykloje ir yra geriausių mokinių sąrašė.

— *Poetas Adomas Jansas*, knygu "Būk palaimintas" ir "Sirdis žodyje" autorius, ruošia trečią eilėraščių rinkinį.

— *Mokykl. Viktoras Binkis* AL Mokytojų sąjungos ir LB švietimo tarybos narys, po sėkmingos operacijos sveiksta namuose.

— *Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų Organizacija*

Ši liekna kolia priklauso panelei Christine Jorgensen, 44 metų. Ji 1952 metais dar buvo vyras ir tarnavo kariuomenėje ir tik iš jos pasitraukusi "pakeitė lytį". Po kelių sėkmingų operacijų ji legaliai tapo moterimi ir pagarsėjo visame pasaulyje.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
WANTED BEAUTICIAN
Excellent salary and working conditions.
Good transportation.
CALL
AU 7-4678 or 656-1017

CLERK TYPIST
For billing dept. and general ofc. Paid vacations and all Company benefits.
Salary open.
BRIDGEPORT
ENGRAVERS SUPPLY CO.
775 W. JACKSON
CHICAGO, ILL.
Tel. 641-0772

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
ARC WELDERS
Patyrę plieno, nerūdijančio plieno ir aluminijaus sulydyme.
Skaityti brėžinius ir sustatyti dalis.
TAIP PAT PADEJEJAI
Nuolatinis darbas.
Geri algos priedai.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILLINOIS

TEMPERATURE MAN
For Gas Fired Boilers
To Work Nights.
Apply at:
ALBERT A. ANDERSON
FLORIST
4550 N. CUMBERLAND AVE.
Ask for Mr. WOLGAST

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MAIDS

HOUSEMAN
FULL OR PART TIME —
INCLUDING WEEK-ENDS.
Work in beautiful surroundings.
CALL MRS. SAYDAK
TOWN & COUNTRY PLAZA
10025 W. GRAND AVE.
455-7450

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos
BRIGHTON PARKE skubiai parduodama gera ir pelninga taverna su mūro namu. Teirautis tel. 247-4698.

MISCELLANEOUS

Išvairūs Dėkylai
PLASTIC COVERS
Factory to you! Custom made vinyl slip covers, zippered cushions. 10 year guarantee. Sectional \$13.45, sofa \$23.45, chair \$11.45.
Call for free home estimate.
3021 WEST 63rd STREET
LU 2-7844

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir Įrenginiai
PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

pasisakė vietos spaudoje prieš Southwest Community Congress organizaciją ir jos veiklą. Ta proga yra aprašoma Marquette Parko kūrimosi istorija ir įtikinančiai pasisakoma prieš bet kokius tos lietuviškos kultūros centro bei apylinkės sunaikinimo bandymus.

— *Mokykl. Magdalena Šulaitienė* yra Bridgeporto lietuviškos mokyklos vedėja. Ji taip pat moko Dariaus - Girėno mokykloje.

♦ Lietuvos Dukterų Draugija rengia vartotų rūbų išpardavinimą (rummage sale), kuris įvyks spalio 1 d. nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro Cardinal Mundelein salėje, 2306 West 69 gatvė. Jums nereikalingus švairius dar vartotinus rūbus prašome pristatyti rugsėjo 30 d. nuo 4 iki 8 val. vak. į tą pačią salę. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telefon. 422-3535 arba 233-4345. (Pr).

♦ Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės vakare, įvykstančiame spalio mėn. 3 d. B. Pakšto salėje, programą atliks Cicero Šatrijos Ragano ateitininkų būrelis, vadovaujamas p-lės Ald. Prapuolenytės. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

BEVEIK NAUJAS 5 1/2 kamb. bungalovs Brighton Parke. Įrengtas rūšys, garažas.

3 BUTŲ MŪRAS Brighton Parke. 5, 4 ir 3 kambariai. Viename bute yra 3 miegamieji.

MŪRO BUNGALOV. 6 kamb., įrengtas sklypas 60'4" ir Francisco.

1 1/2 AUKŠTO. 6 ir 5 kamb. modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, įrengtas sklypas, prie pat Maria Aukšt. mokyklos.

4 PO 4 MŪRINIS. Centralinis šildymas, garažas, geros pajamos. Gera vieta, Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET CL 4-2390

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

JUOZAS (JOE) JURAITIS

Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus, Volvus, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd St.

Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

APDRAUDŲ AGENTORA:

namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.

Patogios išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVICIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2444 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURATIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga) Pigūs automobilių draudimai.

TEN STEBUKLAI, ČIA NAMAI

PUIKUS, DIDELIS 2 po 6 mūras. Gazu šildymas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$30,000.

4 BUTŲ ant kampo mūras. Sausas, švarus, iš gerų rąstų, Marquette Parke. \$44,000.

2 BUTŲ 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūso. \$19,600.

VERTINGAS APARTMENTINIS prie Jaunimo Centro. Švarūs butai, pastovūs gyventojai, \$11,000 nuomos. Įmokėti \$15,000. Rimtas pasiūlymas. — \$44,000.

BEVERLY WOODS 14 metų gelsvų plytų apartamentinis. Patogūs butai, vra rūšys, apie \$14,000 pajamų. Sutartik atžūrėti.

9 KAMBARIŲ 12 metų fabrikančio rezidencija. 5 miegamieji, 2 vonios, mūro garažas, graži vieta. \$37,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAIŲOME įvairius dvijų namus visur. Parpiname paskola, visokeriopą apdraudą, neįvartijama.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 West 59th STREET

Prospect 8-5454

12 METU 1 1/2 AUKŠTO mūrinis. 5 ir 4 kambariai. Platus sklypas, gražūs rūšys, gerioje Marquette Manor vietoje. Tik \$35,000.

5 PO 4 TR 1 RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas. Marquette Parke. \$52,000.

APYNAUJUS 3 BUTŲ MŪRAS, si-luma gazu, aluminijaus langai, platus sklypas Gate Parke. \$45,000.

6 KAMBARIŲ MŪRINIS BUNGALOV. Šiluma gazu, Aluminijaus langai, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. \$31,000.

GRAŽUS 4 BUTŲ MŪRAS, kabinėtinės virtuvės, nauja šiluma gazu, Aluminijaus langai. 2 auto mūrinis garažas. Geros pajamos. Marquette Parke. \$54,500.

NERIS REAL ESTATE

3009 West 63rd STREET

Tel.: 471-0321

REVRVNE. 16-tos ir Grove Ave. apylinkė. 2 butų po 4 kambarius mūras ant 33 pedų sklypo \$292 mokesčių. Kaina \$25,900.

SVORONA. 2134 So. 61st St. Cicero BI 2-2162. Jei neatsako — LA 1-7038

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus vi- su rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turli leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Zukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.

CHICAGO, ILL. 60609

Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdynus sutalsome arba naujus įdedame.

KAMINUS ISVALOME ir patalio-me. Nudėžome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047

Išsavinimas velturi krepštelis bet kada

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE". — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE